

7. Leski- ja orpokassa

Leski- ja orpokassan johtokunnan v:ltä 1946 antama toimintakertomus sisälsi seuraavaa:

Kassan yhdeksäntenä toimintavuonna kuuluivat sen johtokuntaan kaupunginjohtaja E. Rydman puheenjohtajana sekä jäsenenä vanhempi oikeusneuvosmies K. Furuhjelm ja toimistonhoitaja S. Hiisivaara kaupunginvaltuuston valitsemina sekä kemian työntekijä E. Angelvirta, sairaalatarkastaja M. Saarenheimo ja johtaja S. Seppälä kassan jäsenistön valitsemina. Näistä kaupunginjohtaja Rydman ja sairaalatarkastaja Saarenheimo olivat vuoden lopussa eroamisvuorossa. Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan joulukuun 18 p:nä 1946 kaupunginjohtaja Rydmanin uudestaan ja kassan jäsenistö kokouksessaan huhtikuun 15 p:nä 1946 sairaalatarkastaja Saarenheimon uudestaan kuluvan vuoden alusta. Johtokunnan varapuheenjohtajana toimi johtaja S. Seppälä ja sihteerinä kansliasihteerinä A. Danielson. Sääntöjen määräämässä kassan jäsenten vuosikokouksessa, joka pidettiin huhtikuun 15 p:nä, valittiin v:n 1946 tilejä tarkastamaan kamreeri V. Kerkkänen ja tarkastaja V. Laitinen sekä varalle kamreeri R. Brandt ja opettaja S. Rekola.

Kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän päätöksen mukaan suoritti kaupunki edelleenkin kassan myöntämille eläkkeille kalliinajanlisäyksiä samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin palkannauttijoille.

Viimeksikuluneena vuonna suoritti maisteri T. Jylhä kassan tilan matemaattistilastollisen tutkimuksen, joka kohdistui tammikuun 1 p:ään 1945. Tutkimusta varten kerättiin kassan toimesta tarpeelliset tiedot sen jäsenistä ja eläkettä saavista kuolinpesistä. Tutkimuksessa pyrittiin mikäli mahdollista käyttämään tätä kassan omasta toiminnasta saatua aineistoa. Kun kassan jäsenluku kuitenkin tarkastettavan ajanjakson lopussa oli vain 2 182 ja saatua aineistoa voitiin käyttää vain viiden vuoden ajalta, joka sekkin oli sotien takia poikkeuksellista, oli pakko oleellisissa kohdissa käyttää muualta lainattuja laskuperusteita. Tarkastuksen tuloksena maisteri Jylhä totesi, että kassan tulojen ja menojen pääoma-arvot ovat käytännöllisesti katsoen yhtä suuret. Jos varmuusliskäksi lasketaan 10 % hänen laskemansa 5 %:n sijaan, pitäisi maksuja korottaa nykyisestäään n. 5 %:lla. Kun kuitenkin kaupunki kassan sääntöjen mukaan vastaa sen sitoumuksista, katsoi maisteri Jylhä esittämiensä laskelmien perusteella kassan nykyisiä maksuja riittäviksi. Tässä yhteydessä maisteri Jylhä totesi, että kun kassan nykyiset maksut perustuvat aikanaan 5 1/2 %:n korkokannalla suoritettuihin laskelmiin, hänen käytettyään tutkimuksessaan apukassoille yleistä 4 1/2 %:n korkokantaa, kassan tähänastiset menot ovat olleet arvioituja pienemmät.

Helsingin makasiiniosakeyhtiön toiminnan siirryttyä kaupungille lopetti sanotun yhtiön eläke- ja apukassa toimintansa ja sen varat, 2 869 536: 30 mk, luovutettiin kaupungille käytettäväksi sopivaksi katsottavalla tavalla. Kaupunginvaltuusto päätti maaliskuun 27 p:nä 1946 luovuttaa varat Helsingin kaupungin leski- ja orpokassalle ehdolla, että näistä varoista on maksettava ne taannehtivat maksut, jotka joutuvat Helsingin makasiiniosakeyhtiön eläke- ja apukassan entisten jäsenten suoritettaviksi heidän liityessään ennen v:n 1946 loppua leski- ja orpokassan jäseniksi. Kaupunginvaltuusto täydensi syyskuun 4 p:nä 1946 tätä päätöstään määräyksellä, että jos Helsingin makasiiniosakeyhtiön eläke- ja apukassaan kuulunut henkilö, joka ennen v:n 1946 päättymistä liittyi kaupungin leski- ja orpokassaan, kuoli ennenkuin hän suoritti vähintään 10 vuoden maksut viimeksi mainittuun kassaan, ei hänen kuolinpesältään pidätetä uupuvaa määrää

niin monelta kuukaudelta, kuin hän kuului Helsingin makasiiniosakeyhtiön eläke- ja apukassaan, vaan suoritetaan vastaava määrä mainitun yhtiön eläke- ja apukassasta Helsingin kaupungin leski- ja orpokassalle siirtyneistä varoista.

Avustuskassalain määräysten mukaan oli kaikkien avustuskassojen viime vuoden loppuun mennessä saatettava sääntönsä sanotun lain määräysten mukaisiksi. Tämän johdosta hyväksyi kassan jäsenistö ylimääräisessä kokouksessaan marraskuun 18 p:nä 1946 kassan sääntöihin tehtävät avustuskassalain vaatimat muutokset. Näin muutetut säännöt kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan marraskuun 27 p:nä 1946 ja sosiaaliministeriö vahvisti kassan uudet säännöt joulukuun 30 p:nä 1946. Uusien sääntöjen mukaan kassan nimi muuttui Helsingin kaupungin leski- ja orpoeläkekassaksi.

Kassan yhdeksäntenä toimintavuonna oli siihen liittyneiden uusien jäsenten lukumäärä suurempi ja siitä eronneiden lukumäärä pienempi kuin edellisenä vuonna. Päättyneen toimintavuoden aikana kuolleiden jäsenten lukumäärä oli 21 suurempi kuin edellisenä vuonna. Jäsenmäärä eri eläkeluokissa oli seuraava:

Maksavat jäsenet	I luokka		II luokka		III luokka	IV luokka	V luokka	Yhteensä
	kuukausi palkkaisia	tunti- tai viikko-palkkaisia	kuukausi palkkaisia	tunti- tai viikko-palkkaisia				
V:sta 1945 jäljellä olevia ..	367	746	317	33	373	242	131	2 209
Uusia	86	43	32	30	65	11	16	283
Eronneita	15	19	11	—	3	6	1	55
Kuolleita	7	30	3	2	8	4	3	57
V:een 1947 jääneitä	299	723	459	62	425	228	184	2 380
Eläkeluokasta toiseen siirtyneitä:								
Entisen luokan mukaan ...	132	17	19	1	26	40	—	235
Uuden luokan mukaan ...	—	—	143	2	24	25	41	235

Kassan jäseniksi hyväksytyt henkilöt jakautuivat eri virastojen, laitosten ym. kesken seuraavasti:

Virasto, laitos tai hallintoaara	Omasta pyynnöstä kassasta		Omasta pyynnöstä kaupungin palveluksesta		Jäseniä vuoden päättyessä	Niistä naisia
	Jäseniä kaikkiaan	eronneita	eronneita	Kuolleita		
Revisiotoimisto	10	—	—	—	10	2
Kaupunginhallitus	28	—	—	1	27	—
Rahatoimisto	19	—	—	—	19	3
Tilastotoimisto	9	—	2	—	7	3
Kaupunginarkisto	1	—	—	—	1	—
Verotusvalmisteluvirasto	41	—	—	—	41	—
Maistraatti	8	—	—	—	8	—
Ulosottolaitos	76	—	1	4	71	1
Rakennustarkastuskonttori	9	—	2	—	7	—
Raastuvanoikeus	34	—	—	1	33	—
Syyttäjistö	5	—	—	—	5	—
Palolaitos	136	—	4	—	132	—
Terveydenhoito ja poliisilaitoksen sairashuolto	49	2	—	1	46	1
Sairaanhoito	126	—	3	2	121	10
Huoltotoimi	102	—	7	1	94	11
Oikeusaputoimisto	2	—	—	—	2	—
Työnvälitystoimisto	16	—	—	—	16	—
Urheilu- ja retkeilytoimisto	11	—	—	—	11	—
Suomenkieliset kansakoulut	118	—	—	—	118	7

Ruotsinkieliset kansa-						
koulut	22	—	—	1	21	—
Työväenopistot	4	—	—	—	4	—
Ammattikoulut	14	—	—	—	14	—
Kaupunginkirjasto ja						
kaupunginmuseo	15	—	—	—	15	3
Kaupungiorkesteri	52	—	—	—	52	—
Kiinteistötoimisto	83	1	—	2	80	5
Rakennustoimisto	527	—	12	23	492	3
Puhtaanapitolaitos	73	1	2	5	65	—
Satamat	164	2	1	2	159	1
Teurastamo	26	—	2	—	24	1
Elintarvikekeskus	5	—	—	—	5	—
Vesijohtolaitos	86	—	2	2	82	—
Kaasulaitos	182	—	1	4	177	—
Sähkölaitos	260	1	8	3	248	2
Liikennelaitos	179	1	—	5	173	2
Yhteensä	2 492	8	47	57	2 380	55

V:n 1946 kuluessa 55 henkilöä erosi kassan jäsenyydestä ja 57 jäsentä kuoli, joten jäsenten lukumäärä vuoden päättyessä oli 2 380. Ikäänsä nähden jäsenet jakautuivat seuraavasti:

Ikä vuoden päättyessä, vuotta	Jäseniä kaikkiaan	Eronneita	Kuolleita	Jäseniä vuoden päätyessä
—24	11	—	—	11
25—29	32	2	—	30
30—34	134	10	1	123
35—39	370	15	1	354
40—44	472	14	4	454
45—49	409	11	3	395
50—54	344	—	7	337
55—59	286	—	14	272
60—64	218	1	11	206
65—69	133	2	6	125
70—74	66	—	9	57
75—	17	—	1	16
Yhteensä	2 492	55	57	2 380

Kassan 57 edesmenneen jäsenen ikä vaihteli 34 vuodesta 75 vuoteen. Heidän jälkeensä jääneet lesket, 55, ja orvot, 35, jakautuivat ikänsä mukaan seuraavasti:

Eläkeluokka	Lesket iän mukaan, vuotta							Orvot iän mukaan, vuotta																			
	25—29	30—34	35—39	40—44	45—49	50—54	55—59	60—64	65—69	70—	0—1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	21 ¹⁾
I	—	1	4	4	4	7	6	6	—	3	1	1	—	1	2	1	1	2	1	1	3	3	1	4	3	4	1
II	—	—	1	1	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III	—	2	—	—	—	—	2	1	2	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV	—	—	—	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Yhteensä	—	3	5	5	4	11	11	10	2	4	2	2	1	2	2	1	1	3	1	1	3	3	1	4	3	4	1

Eläkettä nauttivia leskiä on vuonna 1946 kuollut 3 ja mennyt uuteen avioliittoon 4 ja lapsieläkkeitä on päättynyt yhteensä 11.

¹⁾ Mielisairas.

Kertomusvuoden lopussa voimassa olevien eläkkeiden edustama rahamäärä kuu-
kautta kohden oli yhteensä 151 057 mk, jakautuen leskien ja orpojen kesken sekä eläke-
luokittain seuraavasti:

Eläkeluokka	Eläkettä nautti- via leskiä	Leskieläkkeitä, mk	Eläkettä nautti- via orpoja	Orpoeläkkeitä, mk	Eläkkeitä kaikkiaan, mk
I	187	56 100	100	10 320	66 420
II	41	16 400	23	3 187	19 587
III	47	23 500	23	3 600	27 100
IV	28	19 600	7	1 610	21 210
V	16	14 400	8	2 340	16 740
Yhteensä	319	130 000	161	21 057	151 057

Jatkuvien jäsenmaksujen suorittamisesta johtokunta vapautti neljä kassan jäsentä.
Kassan tulot ja menot olivat seuraavat:

Tulot	Mk	Menot	Mk
Eläkemaksut	1 719 882: 45	Agio	6 750: —
Kaupungin osuus eläkkeisiin	1 284 469: 50	Kulungit	142 541: —
Kaupungin suorittamat kal- liinajanlisäykset	7 074 489: —	Suoritettut eläkkeet	1 734 314: —
Korot	656 679: 80	Suoritettut kalliinajanlisäyk- set	7 074 489: —
Yhteensä	10 735 520: 75	Poistot	22 905: 40
		Yhteensä	8 980 999: 40

Ylijäämä oli siis 1 754 521: 35 mk.